ASPECTS REGARDING TEACHING ROMANIAN LANGUAGE AS A FOREIGN LANGUAGE

Adriana Elena Geantă

Lecturer, PhD, University of Pitești

Abstract: The present article takes as a starting point my rich experience in teaching Romanian as a foreign language to students originating in the most diverse parts of the world. The numerous occurrences of various exceptions from the basic morphological and syntactical rules regarding the Romanian definite article are usually both an annoyance and a discouragement for these students, but using concrete examples, I try to show how structural exercises may help in the understanding of the grammatical mechanism, as well as in the formation of automatisms. These types of exercises also help in the simultaneous development of the auditory and phonetic apparatus, as well as in the organization of the lexical units into sentences. This study emphasizes a series of situations of teaching Romanian definite Article and is based on the personal experience, on some observations, examples and solutions of teaching Romanian Grammar to foreign students.

Keywords: Romanian language, experience, grammar, article, exercise

Limba română, ca limbă străină, deține o tradiție a predării la Programul pregătitor de limba română pentru cetățenii străini, din cadrul Facultății de Științe ale Educației, Universitatea din Pitești. Toate cadrele didactice se adaptează continuu la schimbările care au loc odată cu evoluția didacticii predării limbilor străine. Manualele existente și studiile recente ne arată că predarea limbii române ca limba străină trece printr-un proces de dezvoltare, mai cu seamă că în ultimii ani acest lucru este posibil și în mediul online, virtual, grație unor site-uri și aplicații realizate în acest scop.

Programul de studii este dedicat studenților internaționali care vor urma cursurile în limba română la diverse Universități din România. În conformitate cu planul de învățământ, aceștia studiază pe parcursul unui an universitar următoarele discipline fundamentale: Introducere în studiul limbii române, Curs practic de limba română – redactarea textului scris și oral, Curs practic de limba română – Comunicare orală și scrisă, Curs practic de limba română – elemente de vocabular și structuri gramaticale, Cultură și civilizație românească, la care se adaugă disciplinele opționale: Limbaj specializat: științe biologice și biomedicale, Limbaj specializat: științe inginerești, Limbaj specializat: științe economice, Limbaj specializat: științe juridice, Limbaj specializat: științe sociale, Limbaj specializat: științe umaniste și arte.

(https://www.aracis.ro/wp-content/uploads/2019/07/Mari_Standarde_specifice_-_An_pregatitor__Maril.pdf)

Potrivit cerințelor în vigoare, cunoștințele, competențele, deprinderile și abilitățile obținute trebuie să fie suficiente pentru a le permite studenților întegrarea în programele de studii universitare sau postuniversitare pentru care au optat (competențe de limba română la nivel minim B1).

Obiectivul central al acestui articol constă în observarea unor progrese făcute de studenți în urma parcurgerii pe o perioadă de trei luni a unor exerciții care au avut în vedere deprinderea de a folosi corect articolul definit. Gramatica limbii române conține o explicație a statutului special al articolului și elementele care marchează diferențierea sa de ceilalți determinanți.„*Articolul – definit (enclitic) și nedefinit (proclitic) reprezintă, în limba română,*

modalitatea gramaticală afixală de integrare enunțiativă, statut care îl diferențiază de ceilalți determinanți, care aparțin nivelului lexical. Situarea ca afix, unitate morfematică, derivă din coocurența obligatorie cu substantivul sau cu adjectivul și se manifestă prin fuziunea cu substantivul/adjectivul a articolului enclitic și profunda implicare a acestuia în flexiunea nominală."(GALR, 2005, I, p. 53)

Articolul este apreciat ca fiind cel mai dificil capitol de gramatică românească pentru străinii care învață limba noastră, mai ales când aceștia sunt vorbitori ai unei limbi lipsite de articol, dar și când ei sunt deprinși cu alt număr și alte forme de articol, *„existența mai multor feluri de articole hotărâte fiind o particularitate a limbii române față de majoritatea limbilor europene, care pune destule probleme și pentru vorbitorii limbii române ca limbă maternă*." (Avram, M., 1986, p. 66)

Deși se cunoaște complexitatea acestei părți de vorbire, manualele de limba română pentru străini includ studierea articolului definit și nedefinit în primele lecții, după care urmează o serie de exerciții pe marginea utilizării acestuia, pentru ca apoi să se facă trecerea la studierea altor noțiuni de gramatică. Cu privire la predarea acestei noțiuni gramaticale, unii specialiști au decis că: *„trebuie arătat, de asemenea, că felul în care recomandăm predarea unora dintre faptele de gramatică este în dezacord cu explicarea lor științifică. Acesta este cazul, între altele, al formelor de Genitiv-Dativ singular al substantivelor feminine articulate, pe care le-am explicat prin plural, dând astfel întâietate criteriului predării practice*." (Brâncuș, G., Ionescu, A., Saramandu, M., 2003, p. 4)

Studiul de caz al acestui articol este realizat la o grupă de studenți vorbitori de limba arabă, franceză, sau engleză. Specificul acestui grup de studenți este faptul că unii dintre ei posedă încă de la începutul anului pregătitor abilități de comunicare orală în limba română, alții nu au aceste capacități, pentru că nu au avut contact cu limba română. Fiind vorbitori de diferite limbi, asimilarea noțiunilor gramaticale la nivel teoretic se dovedește a fi mai facilă pentru cei care vorbesc limba franceză (limbă romanică), decât în cazul studenților care vorbesc limba engleză sau arabă.

Am remarcat faptul că studenții vorbitori de limba franceză au capacitatea de a înțelege mai bine latura de natură teoretică a articolului, de a-l utiliza corect în unele construcții restrânse și de a rezolva diferite exerciții care privesc articularea. Situațiile problematice apar în contexte de comunicare orală sau de elaborare a textelor scrise, acolo unde structurile nu sunt controlate în niciun fel de o cerință care să vizeze utilizarea articolului.

În condițiile în care nu-i acordăm o perioadă mai îndelungată de exersare, articolul definit va fi incorect folosit de către studenți. Chiar dacă acest element gramatical nu pune în pericol înțelegerea mesajul global transmis de un vorbitor, atunci când utilizarea sa în mod eronat devine permanentă și este însoțită de alte greșeli inerente, acest lucru relevă o nesiguranță a vorbitorului în ceea ce privește acestă noțiune.

Astfel, pe parcursul a două luni, în anul universitar 2021-2022, am urmărit modul în care este utilizat articolul definit de către studenții anului pregătitor, am elaborat și aplicat teste inițiale, apoi rezultatele și situațiile problematice au fost discutate cu aceștia. Într-o primă etapă, am dat un test inițial bazat pe situații însoțite de imagini, care să scoată la iveală gradul de înțelegere și abilitățile de comunicare ale studenților, problemele legate de corectitudinea gramaticală a enunțurilor. Suportul vizual s-a referit la activități zilnice și obiecte de uz cotidian, iar prima cerință a fost ca studenții să scrie cuvintele care denumesc obiectele din imagini sau activitățile sugerate de acestea. A doua cerință se referea la redactarea unui text de 5-10 rânduri despre felul cum își petrec timpul liber sau despre familia lor.

În urma răspunsurilor primite, am remarcat următoarele: în ceea ce privește situația articolului definit masculin /neutru singular, acesta fie nu a fost folosit, fie a dispărut

sporadic, ceea ce m-a determinat să cred că persoana care îl folosește știe ceva despre acesta, dar nu a reținut baza teoretică pentru a-l utiliza corect. Am primit răspunsuri de genul: „*Băiat se scoală dimineața la oră 8.”,,Câine este mare.” ,,El vorbește cu tată lui.” ,,Eu locuiesc în cămin 2, în Pitești*.”

Forma de plural a articolului definit masculin a lipsit în unele exemple date de studenți: „*Frați mei sunt în Siria.” ,, Studenți și studentele sunt în sală de curs.” ,,El vorbește cu profesori din facultate*.”

În ceea ce privește articolul definit feminin singular și plural, cea dintâi problemă remarcată în utilizarea acestuia are la bază o particularitate fonetică specifică limbii române, aceea de diferențiere a vocalelor „a” și „ă”. Am primit răspunsuri ca: „*Eu ascult muzica.” ,,Dimineață, studentă se trezește la ora 8.” ,,Am un frate care studiază la Facultate de Medicină.” ,,Eu am o familia minunata.”,,În timpul liber eu joc cu animale.” ,,El vorbește cu studente din grupa doi.” ,,Prietene mele sunt din Siria.*” La a doua cerință am fost uimită de faptul că doar cinci studenți din totalul grupei – 12 studenți – au elaborat câteva rânduri despre cerințele date. „*Eu vorbesc cu prieteni mei, cu familie.” ,,Eu merg la facultate la oră 9 și temin cursuri la oră 13.” ,,În sală de curs sunt zece studenți și profesoară de limbă română.”*

Toate aceste exemple arată nesiguranța studenților în privința aplicării în limba română a regulilor ortografice, confuzia la nivelul sistemului vocalic românesc și utilizarea eronată a formelor articulate. Astfel, pe parcursul primului semestru am acordat o atenție sporită întrebuințării corecte a articolelor definite, respectiv a distincției dintre vocalele „a” și „ă”, prin intermediul unor exerciții specifice, remarcând spre finalul semestrului o îmbunătățire semnificativă a rezultatelor studenților. În pofida acestor mici progrese, în momentul în care s-au întrerupt exercițiile de repetare și consolidare, studenții au revenit la folosirea haotică a articolelor.

Menționez faptul că le-am propus studenților câteva exerciții care au avut obiective specifice, de exemplu: Citiți cu voce tare: „*țară/țara, studentă/studenta, bancă/banca, fată/fata, masă/masa, mașină/mașina, facultate/facultatea, copil/copilul, bărbat/bărbatul/, copii/copiii, studente/studentele,* etc” sau Alegeți varianta corectă: „*oraș meu/orașul meu, casă mea/casa mea, mâncare preferată / mâncarea preferată, prietenă mea este secretară/prietena mea este secretară, prieteni mei locuiesc în Siria/prietenii mei locuiesc în Siria, îmi place cafea cu zahăr/îmi place cafeaua cu zahăr*.”

În cazul exercițiilor de elaborare a mesajelor orale sau scrise, lucrurile se prezintă puțin diferit, erorile fiind specifice și asta pentru că predarea teoretică a situațiilor în care se folosește articolul definit nu asigură și întrebuințarea sa corectă. Dificultatea de a face diferența între forma unui substantiv feminin singular nearticulat, care are în poziție finală vocala „–ă” și cea a substantivului articulat cu articolul definit „–a” scoate la iveală necesitatea de a acorda o mai mare atenție sunetelor și distincțiilor fonemice. Prin urmare, până la etapa în care să se ajungă la predarea articolului definit feminin, se va insista asupra pronunțării și scrierii corecte a sunetelor asemănătoare, în special vocalele „a, ă”.

Considerăm că articolul definit în limba română reprezintă o provocare pentru orice profesor în predarea acestei limbi ca limbă străină. În acest studiu de caz am încercat o serie de experimente și am propus câteva exerciții pentru folosirea corectă a acestui articol, iar observația princială care s-a desprins a fost că articolul definit reprezintă o categorie gramaticală dificilă pentru utilizatorii străini și că acest lucru impune reconsiderarea strategiilor didactice în cadrul predării limbii române ca limba străină. De asemenea, o mare atenție asupra situațiilor particulare generate de specificul limbii române în raport cu limbile materne ale studenților ar trebui să se regăsească în manualele care oferă suport didactic. Consider că exercițiile structurale vor ajuta la înțelegerea mecanismului gramatical, la formarea automatismelor de comunicare corectă și coerentă.

BIBLIOGRAPHY

1. Avram Mioara, (1986), *Gramatica pentru toți*, București: Editura Academiei Române

2. Brâncuș, Grigore, Ionescu, Adriana, Saramandu Manuela, (2003), *Limba română. Manual pentru studenții străini,* București: Editura Universității din București

3. *Gramatica limbii române,* (2005), vol I, Cuvântul, București: Editura Academiei Române

4. https://www.aracis.ro/wp-content/uploads/2019/07/Mari_Standarde_specifice_-_An_pregatitor__Maril.pdf accesat în 26.12. 2021